

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2021/2022

Destinace (země, místo): Austrálie (Adelaide) + Nový Zéland

Jméno, příjmení: Michaela Svojšová

Škola: Československý Klub v Adelaide

Počet žáků/studentů: 19 + senioři

Věk žáků: 6–15 let + skupina seniorů

Jedná se převážně o žáky prvního a druhého stupně ZŠ. Veškerá výuka je fakultativní. Žáci se pravidelně přihlašují na individuální nebo skupinovou výuku.

Vzhledem ke komplikacím a restrikcím v důsledku koronavirové pandemie se mi bohužel zatím nepodařilo do Austrálie odcestovat. V současné chvíli mám podanou žádost o pracovní vízum, nicméně australská strana se k mé žádosti dosud nevyjádřila. Výuka tedy probíhá výlučně distančně, s využitím aplikace Zoom.

V září 2019 jsme prostřednictvím českého velvyslanectví v Cambeře oslovili několik českých škol z různých míst Austrálie a Nového Zélandu, se kterými vyslaní učitelé v minulosti již spolupracovali. Většina z nich se v té době vyrovnávala s dopady covidové pandemie, a rozhodla se proto spolupráci odložit na později.

Prezidentka Československého klubu v Adelaide Bety Tichoňová, se chopila příležitosti a neváhala oslovit místní českou komunitu s nabídkou výuky českého jazyka. Hned další týden se začali hlásit rodiče s dětmi a během třech měsíců se nám podařilo fungovat s plnohodnotným rozvrhem.

Z počátku jsme zkoušely děti rozdělit do menších skupin podle věku, abychom mohly do programu zapojit co nejvíce zájemců. Praxe však ukázala, že rozdílná jazyková úroveň jednotlivých žáků ve skupinách je pro online výuku velkou překážkou. S Bety jsme se proto rozhodly, že pokud to bude časově a kapacitně možné, nabídneme dětem a rodičům individuální hodiny. Délka vyučovací hodiny se odvíjí od věku dítěte a jeho jazykových kompetencí (30–60 minut).

Ve skupině jsou **3 děti, které se připravují na české zkoušky** v ZŠ Březová. Jedná se o třetí, čtvrtou a pátou třídu. Snažila jsem se navázat na práci mých předchůdců, takže nadále používáme učebnice a pracovní sešity českého jazyka od Frause. Pro doplnění využívám též učebnice od nakladatelství Nová škola Brno (*Český jazyk – Čtení s porozuměním*). Velice se mi osvědčily také výukové webové stránky např. www.skolakov.eu, www.umimecesky.cz.

Další skupinu tvoří **děti prvních a druhých tříd**. Převážná část z nich již umí anglicky číst a psát a nyní se seznamují s česku abecedou a texty určenými pro první čtení prostřednictvím slabikáře a písanek z nakladatelství *Nová škola Brno*. Společně pak čteme knížky určené začínajícím čtenářům a pokoušíme se o jednoduchý literární rozbor. Velice vítaným oživením hodin jsou oblíbené české večerníčky, zpívanky nebo písničky od renomovaných českých interpretů (Petr Skoumal, Zdeněk Svěrák, Jaroslav Uhlíř, Jarek Nohavica, skupina Kašpárek v rohlíku, Hradišťan aj.).

Dva z těchto žáků spadali v minulém kalendářním roce do skupiny **předškoláků**. Hojně jsem s nimi využívala různé obrázkové karty, procvičovací karty na abecedu, písanky, pexesa, jazykové hry, říkadla, básničky a písničky.

Náplň hodin pro **starší děti** se odvíjí jednak od jejich jazykových dovedností a jednak od požadavků rodičů. Většinou se jedná o kombinaci čtení, konverzace, pracovních listů a doplňujících edukativních videonahrávek. V rámci čtení se dětem snažím představit klasické i současné autory knih pro děti a mládež a následně se pokoušíme o literární interpretaci vybraných textů.

Zhruba čtyři děti spadají do kategorie **čeština pro cizince**. Pro tyto účely používám učebnici a pracovní sešit *Domino – Český jazyk pro malé cizince*, pracovní listy a materiály od organizace META. Nedílnou součástí našich společných setkání je odměna v podobě večerníčku na přání v závěru hodiny.

Poměrně nedávno projevila menší skupina **seniorů** (3–4) zájem o výuku českého jazyka. Jedná se o začátečníky (A1). Na rozdíl od dětí jim distanční výuka velmi vyhovuje. Využíváme učebnici *Česky krok za krokem* od Lídy Holé, různé pracovní listy a videonahrávky. Jejich cílem je dosáhnout úrovně B2.

Individuální výuka probíhá od pondělí do pátku poté, co se děti vrátí ze školy. Skupinové hodiny se konají každý pátek v podvečer, kdy se česká komunita schází v klubu. Děti se připojují hromadně z učebny, která je tu pro ně zřízena.

Páteční hodiny jsou vyhrazeny vlastivědě, zeměpisu, významným výročím, svátkům a tradicím. Setkávají se zde děti různého věku i jazykové vybavenosti. Cílem je vytvořit takovou atmosféru a materiály, aby se děti nenudily a mohly se všechny zapojit.

V těchto hodinách často využívám učebnice vlastivědy a zeměpisu pro čtvrtou a pátou třídu. Pouštíme si nejrůznější videa a krátké dokumenty. Děti si velice oblíbily animované seriály jako *Dějiny udatného českého národa*, *Staré pověsti české* a vzdělávací videa ČT edu.

Většina dětí, která českou školu navštěvuje mluví plyně česky, nebo je dokonce bilingvní. Žáci se přihlašují na hodiny pravidelně a jsou mimořádně dochvilní. Velice mile mě překvapilo, že i ty nejmenší děti se dokážou soustředit po celou dobu online výuky a jejich vnitřní motivace k učení nepolevuje.

Velký zájem o výuku češtiny ze strany rodičů, kterým záleží na tom, aby se jejich děti naučily správně mluvit česky, stejně jako jejich zapojení do klubových akcí jsou obdivuhodné. Věřím proto, že přítomnost českého učitele v Adelaide není samoúčelná a že Program podpory českého kulturního dědictví v zahraničí má svůj hluboký smysl.

Na červenec 2021 je naplánované online setkání zástupců českých a slovenských škol v Austrálii a na Novém Zélandu. Doufám, že se nám v rámci mého distančního působení podaří domluvit možnou spolupráci také s některou z novozélandských škol. Časový posun nám dosud situaci dosti komplikuje. Do budoucna se připravují společné webináře s tematikou didaktiky českého jazyka pro žáky prvního stupně ZŠ.

Do dvouměsíčníku *Život*, který vydává Československý klub v Adelaide, jsem přispěla článkem o svém působení v rámci výuky českého jazyka pro místní českou komunitu.

Společně s dalšími dvěma zástupci českých a slovenských škol v Austrálii jsem se účastnila debaty pořádané českou ambasádou v Camberě ohledně výuky češtiny a slovenštiny v zahraničí.

Má spoluúčast na nejrůznějších akcích pořádaných krajanskou komunitou v Adelaide, hlavním působišti učitele vysílaného DZS, je značně omezena skutečností, že nemohu vycestovat do Austrálie. Pevně věřím, že se to v nejbližší době změní a já se budu moci osobně setkat se svými žáky a jejich rodinami.

Prozatím se alespoň snažím přispět krátkými powerpointovými prezentacemi, jež jsou relevantní k právě probíhajícím výročím, svátkům a jiným událostem, vyhledáváním aktualit a nejrůznějších zajímavostí pro studenty i jejich rodiče.

Na závěr bych ráda vyjádřila poděkování Bety Tichoňové za veškerou práci, kterou pro českou komunitu v Adelaide svědomitě vykonává a také za to, že je mým prostředníkem při jednání s australskou stranou. Současně bych chtěla poděkovat všem rodičům za jejich příkladnou součinnost a podporu, kterou mi vyjádřili v referenčních dopisech pro australskou vládu za účelem získání mého víza.